

Klankbordgroep NE5R/ NG4R

Derde vergadering, 14-16 uur, 30 september 2009

Opening - Agenda

2

- 14:00 Status eerder besproken onderwerpen / agenda latere KBG's
- 14:10 EHD-netten
- 14:35 DCO
- 15:00 Pauze
- 15:05 HS-netten
- 15:30 WACC
- 15:55 Rondvraag
- 16:00 Afsluiting

Opening – Status eerder besproken onderwerpen

3

- **Q-factor E (KBG/ KCG van 7 juli)**
  - EK bezig met verwerken (o.a.) SEO rapport en input KBG/ KCG
  - Opnieuw in KBG/ KCG op 27 okt
- **Q-factor G (KBG/ KCG van 2 sep)**
  - EK bezig met verwerken (o.a.) KIWA rapport en input KBG/ KCG
  - Opnieuw in KBG/ KCG op 24 nov
- **Issuelog**

Opening – Agenda KBG's (voorlopig)

4

- 27 oktober
  - Reactie EK op ingezonden input (23 sep: Biogas / Lengte reguleringsperiode)
  - Samengestelde Output / Productiviteitsverandering
  - Objectieveerbare Regionale Verschillen (ORV)
  - Q-factor E
- 24 november (gezamenlijk met KCG)
  - Investeringsonderzoek
  - Innovatieprikkels
  - Q-factor G
  - Financeability-onderzoek / evaluatie
  - Data 2009
  - W.v.t.t.k.
- 13 oktober separate KBG Gasaansluiting (netbeheerders en afnemers, let op: Zurich toren!)

EHD - Agenda

5

- **Aanleiding**
- **Output in de regulering**
- **Verricht onderzoek**
- **Onderzoeksresultaten**
- **Verwerking in reguleringsmethode**

EHD - Aanleiding

6

- Vanaf de derde reguleringsperiode (2008-2010) is EHD opgenomen in de regulering.
- Zienswijze van DNWB op ontwerpbesluit derde periode:
  - Output van EHD netten onderling niet vergelijkbaar want wijze van contracteren en factureren verschilt.
- EK heeft tussenoplossing geïmplementeerd: 3 aparte afzetcategorieën (DNWB, Enexis, Zebra)
- EK geeft aan tijdens huidige reguleringsperiode onderzoek te verrichten.

EHD - Output in de regulering

7

- De output (afzet) van een netbeheerder zegt iets over de prestatie van de netbeheerder.
- De samengestelde output per afzetcategorie = afzet * waardering
- Binnen de reguleringsmethode wordt de prestatie van netbeheerders gelijk gesteld aan de *gefactureerde capaciteit*.

EHD - Verricht onderzoek

8

- Consultatiegesprekken tussen DNWB, Enexis, Zebra en EK op 2 juli en 31 aug jl.
- Informatie opvraag over jaren 2006-2008:
  - Gefactureerde capaciteit
  - Gecontracteerde capaciteit
  - Benutte capaciteit

EHD – Onderzoeksresultaten (1)

9

- Voorlopige conclusie: afzet van de EHD netbeheerders is onderling niet vergelijkbaar.

DNWB:

Factureert cf. TarievenCode de gecontracteerde capaciteit aan hun afnemers

Afzet = gefactureerde capaciteit

Enexis en Zebra:

Reeds in 1998 contracten gesloten tussen netbeheerders en shippers over de dienst en het te factureren bedrag

Afzet = afgesproken totaalbedrag in contract / gereguleerde tarief

EHD – Onderzoeksresultaten (2)

10

- **DNWB:** prestatie is goed vast te stellen want de afzet is gelijk aan de gecontracteerde capaciteit.
- **Enexis en Zebra:** prestatie is niet goed vast te stellen want de gefactureerde capaciteit is de uitkomst van een rekenexercitie.

Verschillende aanpak binnen de
reguleringsmethode

EHD – Verwerking in regulering

11

DNWB:

Voornemen: Afzet van EHD opnemen in outputcategorie grootverbruik want in lijn met tariefvaststelling: op basis van kostenoriëntatie wordt de transportdienst op EHD-netten tegen hetzelfde tarief gefactureerd als de transportdienst op de overige netten voor grootverbruik

---

Enexis en Zebra:

Voornemen: Afzet van EHD opnemen in aparte outputcategorieën want regulering heeft nu geen invloed op het te factureren bedrag aan de shippers.

Uitgangspunt: EHD output verwerken

- binnen wettelijke kaders
- met minimaal effect op uitkomsten andere netbeheerders

DCO

12

- Presentatie DCO

HS-netten – Inleiding

13

- **Won:** per 1 januari 2008 overdracht beheer HS-netten aan TenneT
- **Uitzondering:** HS-netten belast met rechten van derden (hierna: CBL-overeenkomsten)
- **Overdracht HS-netten heeft mogelijk invloed op reguleringssystematiek NE5R**

HS-netten – Effect overdracht op productiviteitsverandering (PV)

14

- HS-aangeslotenen: tegenover lagere kosten staat lagere output
- Effect op PV indien efficiëntie van HS-netten sectorbreed afwijkt
- PV komt tot uitdrukking op totaal van netvlakken, niet op specifieke netvlakken

- Voornemen:

De Raad zet aangaande HS-netten het huidige beleid m.b.t. het bepalen van de productiviteitsverandering voort en beschouwt de overgedragen HS-netten als representatief voor de gemiddelde kosten per eenheid output.

HS-netten – Meerkosten

15

- Inkomsten ter dekking van meerkosten beheeroverdracht
- Meerkosten zijn opgenomen in productiviteitsdata
- Kosten 2007 en 2008 geschoond voor meerkosten
- *Voornemen:*
De Raad schoont de kosten van netbeheerders voor de jaren 2007 en 2008 voor opgegeven meerkosten.

HS-netten – CBL-overeenkomsten

16

- Met CBL-overeenkomsten belaste HS-netten aanwezig bij RNB's
- Geen indicatie dat overdracht gedurende NE5R plaatsvindt

- *Voornemen:*

De met CBL-overeenkomsten belaste HS-netten worden in NE5R op eenzelfde wijze behandeld als in NE4R. De Raad houdt zicht op een mogelijke overdracht.

HS-netten – Impact CBLs op PV

17

- Dient onderscheid gemaakt te worden?
- NE4R: PV wordt algemeen toegepast (CBLs verschillen in netvlakken tussen RNBs)
- Separate PV vaststellen voor verschillende netvlakken is complex
- *Voornemen:*
De met CBL-overeenkomsten belaste HS-netten worden opgenomen in de algemene productiviteitsverandering.

WACC - Inleiding

18

- **Uitgangspunt: methodiek conform NG3R/NE4R**
- **Nadere analyse *inflatie* en *gearing***
- **Onderzoek Oxera: methodologie en kwantitatieve analyse**
- **Toegestuurde rapporten bij agenda betreffen concept-rapporten, wijzigingen voorbehouden**

WACC – Nominale rente en rente-opslag

19

- **Nominale risicovrije rente:**
Meetperiode 2 en 5 jaar voor 10-jaars staatsobligatie
Bandbreedte: 3,9% - 4,2%
- **Rente-opslag:**
Mediaan 2 jaar van vergelijkingsgroep; Gemiddelde 5 jaar van obligatie met single-A rating
Bandbreedte: 0,9% - 1,6%

WACC – Marktrisicopremie en asset bèta

20

- **Marktrisicopremie:**

Rekenkundig en meetkundig gemiddelde van historische data (1900-2008); wetenschappelijke inzichten over risico

Bandbreedte: 4,0% - 6,0%

- **Asset bèta:**

Meetperiode 5 jaar wekelijks en 2 jaar dagelijks van vergelijkingsgroep

Bandbreedte: 0,39 – 0,46

WACC – Gearing

21

- **Gearing:**
Bepaling efficiënte niveau gearing op basis van vergelijkbare bedrijven, ontwikkeling op financiële markten en regulatorische gearing
- **Niveau van gearing passend bij rating (A-)**
Marktwaaarde, boekwaarde, regulatorische boekwaarde en gearing
- **Bandbreedte: 50% - 60%**

WACC – Inflatie en belasting

22

- **Inflatie:**

Aansluiting bij bepaling nominale rente (2 en 5 jaar realisatie)

Vooruitkijkend: gecombineerd met CPB voorspelling (1 jaar)

Bandbreedte: 1,6% - 1,8%

- **Belasting:**

Geldende vennootschapsbelasting (25,5%)

WACC – Redelijk rendement

23

	July 2009	
	Low	High
RFR (nominal) (%)	3.9	4.2
Debt premium (%)	0.9	1.6
Cost of debt (%)	4.8	5.8
ERP (%)	4.0	6.0
Asset beta	0.39	0.46
Equity beta	0.68	0.97
Cost of equity (%)	6.6	10.0
Gearing (%)	50	60
Tax rate (%)	25.5	25.5
Pre-tax WACC (nominal) (%)	6.8	8.9
Inflation (%)	1.6	1.8
Pre-tax WACC (real) (%)	5.2	6.9

Bron: Oxera conceptrapport WACC juli 2009

Rondvraag

24

Afsluiting

25

- **Consultatie 23 sep op EK website**
- **Binnenkort: dataverzoek inzake ORV-waterkruisingen**
- **Volgende vergaderingen:**
  - Dinsdag 27 okt 2009, 14-16 uur, NMa (Muzentoren)
  - Dinsdag 24 nov 2009, 14-16 uur, NMa (Muzentoren)
- **Contact met EK:**
  - EK-regulering@nmanet.nl
  - Michiel Odijk: 070-3305064
- **Dank voor uw aandacht en inbreng!**